herpy

GECKOR

Smith's green-eyed gecko

Gekko smithii

Gekko smithii är en av världens största geckor: en kraftig skogslevande art från Malackahalvön och södra Thailand med gröna ögon och vita fläckar på ryggen. Den är sällsynt i terrarier, och skötseln bygger mycket på den nära släktingen *Gekko gecko*.

Familj: Gekkonidae Tidigare namn: *Gecko smithii; Gekko stentor*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**19 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**10-20 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 60 × 120 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**26-29 °C**
Värmeplats	**30-33 °C**
Temperatur, natt	**23-26 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**2 ägg**
Inkubation	**60-180 dagar** vid 25-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Gekko smithii hör till de största geckorna i världen. Enbart kroppen, mätt från nos till kloak, blir upp till 19 cm, och totallängden är förmodligen upp till 35 cm inklusive svans. Huvudet är brett och kraftigt, ögonen är stora och gröna med lodrät pupill, och på ryggen sitter stora vita ringar kring de förstorade knölarna i huden, ordnade i sex eller sju tvärgående rader. Över nacken löper ett tunt vitt band av täta fläckar och ett tunt mörkt band som når upp till ögonen, och ryggen har ett kraftigt mörkt nätmönster eller otydliga tvärband. Hanarna har 13-15 porer framför kloaken, som honorna saknar, och det är det säkraste sättet att känna igen könen.

Arten beskrevs av den engelske zoologen John Edward Gray 1842 efter djur från Pulau Pinang och är uppkallad efter den skotske zoologen Andrew Smith. I många år användes namnet om ett mycket brett bestånd av stora skogsgeckor från Thailand över Malaysia till Sumatra, Borneo och Java. Sedan 2022 är namnet uppdelat på fyra arter, och den egentliga *Gekko smithii* lever bara i en mindre del av området. Äldre uppgifter och djur som sålts under namnet hör därför inte nödvändigtvis till arten.

Släktingen *Gekko gecko* liknar arten och är betydligt mer känd i terrarier. *Gekko smithii* är sällsynt i djurhållning, och skötseln bygger på *G. gecko* och på stora, nattaktiva skogsgeckor i allmänhet. Livslängden är inte känd, och faktarutans 10-20 år är lånade från *G. gecko*. Räkna med ett stort, kraftigt och försvarsberett djur som inte lämpar sig för hantering.

Utbredning och livsmiljö

Gekko smithii lever i södra Thailand (provinserna Satun, Narathiwat och Pattani) och på Malackahalvön, bland annat på Pulau Pinang, Pulau Pangkor och Pulau Tioman och i delstaterna Perak, Pahang och Selangor. Typlokalen är Pulau Pinang.

Utbredningen begränsades 2022. Tidigare räknade man också med Sumatra, Borneo, Java och den södra delen av halvön, men fynden från den södra delen av halvön, Borneo och Sumatra har nu förts till de nära besläktade *Gekko hulk*, *G. albofasciolatus* och *G. albomaculatus*. Arten är dessutom angiven från Västra Lombok i Indonesien. Det är ett isolerat fynd långt från resten av utbredningen, och Indonesien är därför inte med bland länderna på kartan. Registrerade fynd från Sumatra, Borneo och resten av Indonesien kan tillhöra grannarterna.

> **Naturlig utbredning:** Thailand och Malaysia.

LIVSMILJÖ

Gekko smithii lever i skog. Liksom andra stora skogsgeckor i området använder den förmodligen trädstammar, håligheter och springor i regnskogen, där den jagar på natten.

Klimatet på Malackahalvön och i södra Thailand är tropiskt och fuktigt hela året. Temperaturen ligger typiskt mellan 23 och 33 °C, och det faller stora regnmängder, särskilt under monsunsäsongerna. Det finns ingen kall vinter. Siffrorna gäller regionen som helhet.

Skötsel

TERRARIET

Måtten för *Gekko smithii* följer *Gekko gecko*, som är nästan lika stor. Ett enskilt vuxet djur ska ha ett högt terrarium på minst 60 × 60 × 120 cm (längd × bredd × höjd), och större är bättre. Höjden är viktig, eftersom geckon lever i träden.

Inred med solida grenar, tjocka korkrör och stora bitar av korkbark, så att djuret kan sitta lodrätt och gömma sig på dagen, och med en bakvägg av kork där det kan klättra. Levande eller konstgjorda växter ger skydd och håller fukten. Använd ett fuktbevarande bottenlager av kokosmull och ogödslad jord, och se till att ventilationen är god med nät både upptill och nedtill.

Terrariet ska vara ovillkorligen rymningssäkert med ett lock som kan låsas. Stora geckor är starka och uthålliga och hittar snabbt en springa. Håll arten ensam. Hos *G. gecko* kan även ett par vara hårda mot varandra.

TEMPERATUR

Temperaturerna passar det varma, tropiska klimatet i artens hemland. På dagen ska det vara 26-29 °C i terrariet, och en varm plats under en lampa kan nå 30-33 °C. På natten får temperaturen sjunka till 23-26 °C. I de flesta hem kräver det en extra, ljussvag värmekälla, till exempel ett keramiskt värmeelement, som styrs av en termostat.

Se alltid till att det finns en gradient, så att djuret själv kan välja mellan varma och svalare zoner, och mät med digitala termometrar både upptill och nedtill. Ett djur som sitter med öppen mun på den svalaste platsen har det för varmt. Ett djur som aldrig kommer fram och tappar aptiten kan ha det för kallt.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Håll luftfuktigheten på 60-80 %, och låt den variera: spraya terrariet ordentligt på kvällen, så att fuktigheten stiger, och låt substrat och grenar torka upp en del under dagen. Ständigt våta förhållanden ger mögel och hudproblem, och för torr luft ger problem med hudömsningen.

Ställ fram en stabil, tung vattenskål och byt vattnet dagligen. Spraya gärna också blad och inredning, så att *Gekko smithii* kan slicka i sig dropparna. En hygrometer berättar om rytmen håller.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Gekko smithii är nattaktiv, och dess behov av UV-ljus är inte känt. Som för andra nattaktiva geckor rekommenderas ett svagt UVB-ljus i Ferguson-zon 1, till exempel ett T5-rör på 5-7 %, monterat så att UV-indexet högst blir omkring 1-2 på de översta grenarna, och så att det alltid finns skugga i resten av terrariet. Utan UVB ska geckon få D3-vitamin genom kalktillskottet.

Ha ljuset tänt 12 timmar per dygn året runt, gärna styrt av en timer, och låt det vara helt mörkt på natten. Undvik starka spotlampor, som torkar ut luften och bländar djuret.

Läs mer: Ljus och UVB Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

UTFODRING

Gekko smithii äter insekter, framför allt gräshoppor. Baskosten är syrsor, dubiakackerlackor och gräshoppor, kompletterade med vaxmottslarver, hornmaskar eller zophobas som godbit. Foderdjuren ska vara mindre än geckons huvud och ha fått bra föda i förväg. Pudra dem med kalk (med D3-vitamin om du inte använder UVB), och ge regelbundet ett multivitamin.

Unga djur matas varje dag, vuxna varannan till var tredje dag med så mycket som de äter på ungefär fem minuter. Stora geckor blir lätt för feta, så håll koll på vikt och kroppsform. Den nära besläktade *Gekko hulk* äter också mindre geckor, men det är inte nödvändigt i terrariet.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Räkna med ett temperament som hos släktingen *Gekko gecko*, en av de mest försvarsberedda geckorna i handeln: ett stort, kraftigt djur som fräser, spärrar upp gapet och biter när det känner sig hotat. Bettet gör ont och kan ge blod, och djuret håller fast med käkarna. Slit inte loss, utan vänta tills det släpper.

Djuret ska därför ses på och skötas med respekt och inte hanteras för skojs skull. Flytta det över i en stor låda när terrariet ska rengöras. Håll det ensamt, och ge det många gömslen, så att det kan dra sig tillbaka. Hanarna är förmodligen territoriella och ropar kanske högt på natten, liksom hos *G. gecko*, och det är värt att tänka på om du bor nära grannar.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på 13-15 porer framför kloaken, som honorna saknar. Ålder och vikt vid könsmognad är inte kända för *Gekko smithii*. Hos *Gekko gecko* blir djuren könsmogna efter ett till tre år, och honorna bör först sättas i avel när de är fullvuxna och i god hull, eftersom äggläggning tär på kalken.

PARNING

Parningen hos *Gekko smithii* är inte känd. Hos *Gekko gecko* sätts hanen in hos honan i hennes terrarium och tas ut igen om han är för hård, och det ska finnas många gömslen. Parningen kan vara våldsam, och båda djuren kan skadas. Säsongen följer förmodligen dagslängden och regntiden. Överväg bara avel om du har erfarenhet av *Gekko gecko* eller liknande stora geckor och kan skaffa dokumenterade, uppfödda djur.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lägger två ägg åt gången. Äggen är nästan klotformade och mäter i genomsnitt omkring 20 × 19 mm. Antalet äggkullar per år är inte känt. Hos *Gekko gecko* sitter äggen fastklistrade på lodräta ytor, och honan lägger flera äggkullar med ungefär en månads mellanrum. Ge honan två platta bitar korkbark med några centimeter emellan som äggläggningsplats, och ge gott om kalk och insekter.

INKUBATION

Inkubationen av *Gekko smithii* följer *Gekko gecko*, vars ägg sitter så hårt fast att de inte går att lossa utan att gå sönder. Låt dem därför sitta kvar, eller flytta hela korkplattan med äggen till en inkubator och håll dem vid 25-30 °C med hög luftfuktighet, utan att de blir blöta. Hos *G. gecko* tar kläckningen mellan två och sex månader beroende på temperaturen.

Använd en inkubator med termostat och kontrollera äggen utan att röra dem. Ägg som faller ihop eller blir möglig är oftast döda.

Läs mer: Inkubation av ägg

UPPFÖDNING AV UNGAR

Uppfödning av *Gekko smithii* är inte känd. Hos *Gekko gecko* kläcks ungarna som små, men välutvecklade djur, som ska hållas var för sig i små, fuktiga faunaboxar med gömslen och vatten. De får små syrsor pudrade med kalk med D3-vitamin, medan de växer snabbt under det första året. Unga stora geckor kan vara aggressiva mot varandra, så håll dem åtskilda.

Hälsa och vanliga misstag

De typiska problemen hos *Gekko smithii* är desamma som hos andra stora geckor i terrarier:

- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos unga djur och avelshonor. Det ger mjuka käkar, krokiga lemmar och darrningar. Pudra insekterna och använd UVB eller D3 i födan.
- För låg luftfuktighet eller för lite vatten, som ger problem med hudömsningen och torra ögon. Hudrester som sitter kvar på tår och svansspets kan snöra av dem, så lossa dem försiktigt med ljummet vatten.
- Parasiter och undervikt hos vildfångade djur. Vildfångade djur bör undersökas av en veterinär, och träckprov kontrolleras.
- Bett vid hantering, som kan ge infektion. Rengör såren och sök läkare om de ser dåliga ut.
- Övervikt vid för tät utfodring.

Ett friskt djur har klara ögon, en välformad svans och ett fast grepp. Sök veterinär med erfarenhet av kräldjur om geckon tappar vikt, inte äter på flera veckor eller ser slö ut.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.